

Per una educació moderna, pública i de qualitat

Estudiants i joves diem NO a la proposta de llei catalana d'educació

En els inicis del segle XXI l'educació ha de respondre als importants canvis i reptes que s'estan succeint a Catalunya i al món. Canvis socials que comporten l'emergència de models familiars diferents, la major incorporació de dones al treball, l'augment de la natalitat o l'evolució dels corrents migratoris. Canvis també en les maneres d'educar a infants i joves que requereixen de nous mètodes, aules diferents, d'un professorat amb nous coneixements i habilitats, i d'una major capacitat per a cercar complicitats de l'entorn a l'hora d'abordar conjuntament els reptes de cada àmbit local. Noves necessitats socials, ciutadanes i econòmiques per a poder continuar oferint com a societat a les noves generacions de ciutadanes i ciutadans expectatives de progrés cívic, econòmic i social.

Per afrontar aquests reptes com a societat, el sistema educatiu és una eina de gran importància. Un sistema d'educació pública d'alta qualitat és un instrument essencial per a l'aprofundiment dels valors democràtics, la cohesió social, la qualitat de vida, la capacitació professional que requereix un model econòmic d'alta qualitat i l'equitat.

Des de fa uns anys, a més, s'està plantejant la necessitat d'entendre l'educació com un procés que s'estén a tota la vida i que es desenvolupa en tots els àmbits de la persona, concepció que requereix d'un desenvolupament del sistema educatiu actual.

És per tot això que valorem positivament la iniciativa del Govern de la Generalitat per a l'elaboració d'una Llei d'Educació. I és per això que mostrem el nostre rebuig a les Bases presentades pel Departament d'Educació per a la seva elaboració. La proposta presentada és inadmissible: no respon a les veritables necessitats del sistema educatiu i suposaria una greu pèrdua de qualitat, democràcia i equitat en el mateix.

El sistema educatiu català pateix des de fa anys una manca d'inversió pública i una forta desigualtat entre escola pública i concertada que fa qüestionar l'existència d'un únic sistema públic. Aquest dèficit crònic que venim arrossegant ha condicionat el desenvolupament de successives reformes. Per afrontar els canvis necessitem una modernització del sistema públic basada en la millora de la inversió pública, el compromís de l'escola concertada amb les noves necessitats socials i amb els valors del sistema públic, l'atenció dels espais educatius que es donen més enllà de l'escola com les famílies, l'entorn i l'educació no formal, i la major implicació de mares, pares, alumnes i mestres en l'escola i l'institut a través d'una major democratització del seu funcionament.

No a una inversió insuficient en educació

L'any 2007 el Govern de la Generalitat és comprometia en el Pacte Nacional de l'Educació a incrementar la inversió en el sistema públic d'ensenyament per tal de passar de l'actual 3% del PIB al 6%, de manera gradual i en un límit de temps. La millora de la inversió pública era necessària per dur a terme les millores del sistema públic d'ensenyament i garantir el seu creixement davant l'augment d'alumnes. En aquests moments el Govern de la Generalitat és lluny de complir amb el seu compromís.

No pot substituir-se la inversió pública amb regulació legal, exigim al Govern el compliment del seu compromís de millora de la inversió pública.

No a una llei que genera desigualtat i fracàs

La superació de l'actual desigualtat entre centres públics i concertats és necessària per a la modernització del sistema educatiu. En aquest sentit cal donar compliment a l'acord de millorar el finançament dels centres concertats en la mesura en que aquests assumeixin la seva responsabilitat en l'escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives específiques, la millora de les condicions educatives i de treball de centres i de professorat, la no discriminació ni selecció en l'accés i la gratuïtat per a les famílies.

Per contra, la proposta de Bases suposa una incentivació no condicionada al creixement de centres privats amb recursos públics, mentre que no garanteix la creació de places públiques suficients per atendre l'augment d'alumnes.

A l'hora, les Bases presentades plantegen com alternativa a la millora necessària de la inversió pública, la concentració de la mateixa en la creació d'uns pocs centres d'excel·lència, mesura que afegeix un nou factor de desigualtat. Totes i tots els alumnes tenen dret a rebre una educació d'excel·lència. Cal recordar que aquells països que compten amb els sistemes públics que obtenen millors resultats basen l'educació en l'equitat social. I que en contra del model que plantegen les Bases presentades pel govern de privatització de la gestió i el foment de la competitivitat, els models educatius d'èxit es basen en la cooperació, l'equitat i el servei públic.

No a una llei que no garanteix una escola laica

L'escola pública catalana ha de vetllar per una educació racional i la llibertat de consciència de l'alumnat, així com ha de ser un agent integrador. Això tan sols és possible en el marc d'una escola laica, sobretot tenint en compte la diversitat a la nostra societat i com aquesta ha augmentat en els darrers temps. L'escola és un reflex de la mateixa, i per tant ha de vetllar per la igualtat dels i les ciutadanes per tal d'assolir una convivència plena.

Tanmateix cal que l'ensenyament obligatori tingui un caràcter aconfessional en els centres concertats, independentment de l'ideari del centre, fent-ho extensible a qualsevol convicció religiosa o filosòfica.

No a una llei que oblida l'educació dels 0 als 6 anys i la postobligatòria

Les Bases presentades pel govern desatenen l'educació fins als sis anys i l'ensenyament postobligatori.

Sense que puguin substituir el necessari paper educatiu de la família, és necessari un major desenvolupament dels serveis educatius a la petita infància, i especialment l'increment de places públiques d'escoles bressol per tal de respondre a la demanda de les famílies.

És totalment inviable que el document de bases de la LEC ignori el sistema de Formació Professional, tant creixent i competitiu com és avui dia, fent referència a aquest en 4 línies buides de contingut i d'aportacions de progrés.

Reivindiquem el desenvolupament d'un document de bases que compti amb un ampli apartat de Formació Professional sobre els seus 3 subsistemes (reglada, contínua i ocupacional) i que estableixi bases reals de progrés, potenciació i millora del sistema, tant per a alumnes com docents i centres d'ensenyament. Cal comptar per a això tant amb les associacions estudiantils com amb els sindicats de treballadors, que han de vetllar per un sistema de pràctiques a les empreses dignes i de qualitat.

És imprescindible garantir que l'educació pública gaudeixi d'un professorat especialitzat i reciclat en l'apartat tècnic del seu ensenyament. Els centres públics han de disposar materials de qualitat i contemporanis per portar a terme en condicions la vessant pràctica dels cicles formatius. Exigim el reconeixement dels drets i de la igualtat que encara manquen als estudiants de F.P. d'arreu de Catalunya.

No a una llei que ignora el paper educatiu de les famílies, l'entorn i l'educació no formal

Com a societat som cada cop més conscients de que l'escola no és l'únic espai educatiu i que atendre l'educació d'infants i joves implica atendre el paper que hi juguen les famílies, l'entorn i l'educació no formal. No obstant la llei no contempla cap d'aquestes dimensions de l'educació i es limita a fer-ne esments superficials.

Més enllà dels centres escolars, infants i joves han de poder accedir plenament a les possibilitats educatives que ofereixen ciutats i barris. En aquest sentit, hem de garantir el dret de totes les persones a l'educació en el lleure, facilitant-ne l'accés a les més desfavorides. Així mateix és necessari que una Llei d'Educació reconegui el paper de l'associacionisme en la socialització i educació de les persones.

A l'hora, per a que les famílies puguin dur a terme la seva funció educativa s'han de promoure polítiques de conciliació de la vida laboral i personal, de foment de la implicació de les famílies en l'educació de filles i fills i de participació en el centre escolar. En les desigualtats en l'atenció educativa rebuda en les famílies rau l'origen de les desigualtats en tot el sistema educatiu, una llei que no respongui a aquesta realitat no serà útil per a millorar-lo.

L'èxit educatiu requereix de la cooperació entre tots els agents educadors de cada entorn local: escoles, administració, famílies, associacions, serveis... Per a assolir aquesta corresponsabilitat cal definir espais de coordinació entre agents educadors per a cada zona educativa que puguin articular projectes educatius d'àmbit local, desenvolupant la dinàmica impulsada pels Plans Educatius d'Entorn.

En aquest sentit és necessari que els centres escolars siguin permeables als teixits associatiu de l'entorn, permetent-ne l'ús fora de l'horari escolar i incorporant criteris de disseny que facilitin una major optimització dels equipaments.

No a una llei que elimina democràcia

Precisament per la importància de les famílies i l'entorn en l'educació de les persones es fa necessari aprofundir i millorar la implicació i la participació de la comunitat educativa en els centres. És especialment important la participació dels propis estudiants com a factor de compromís, aprenentatge, maduració i foment de valors democràtics. És necessari millorar la qualitat de la participació en els centres públics així com democratitzar el funcionament dels concertats. La participació i els drets democràtics han de ser una característica del sistema públic sense estar condicionats a la titularitat pública o privada dels centres.

La llei proposada pel Govern de la Generalitat suposa un greu retrocés en aquests objectius. No podem acceptar la possibilitat de que els centres públics siguin gestionats per entitats privades ni que els drets de participació de les i els estudiants estiguin condicionats a les decisions de la direcció perquè suposen un retrocés cap a un model obsolet i obstaculitzen enlloc d'incentivar la implicació d'alumnes, professorat, pares i mares en el procés educatiu.

No a una llei que no neix del diàleg

L'actual proposta de Bases per a la Llei d'Educació de Catalunya no parteix d'un diàleg amb els diferents actors de la comunitat educativa. Es tracta d'una proposta unilateral que suposa fins i tot el trencament dels compromisos assumits pel Govern en el Pacte Nacional d'Educació i no pot ser un punt de partida per assolir un consens que el Departament d'Educació no ha cercat.

Sense un ampli diàleg amb el conjunt de la comunitat educativa no és possible assolir el consens social que requereix tot gran repte social. És necessari l'inici d'un veritable diàleg sobre unes noves bases que responguin a les necessitats reals del sistema educatiu català.

Per tot això reclamem

1. El compliment del compromís de millorar la inversió pública en educació fins al 6% del PIB.
2. El reforçament del sistema públic d'educació mitjançant la suficiència de places públiques. I, en la mesura en que són necessaris, el compromís dels centres concertats en la no discriminació en l'escolarització, la millora de la qualitat, la gratuïtat i la democratització del funcionament.
3. Un clar compromís per la laïcitat de l'escola pública sostinguda amb fons públics com a garantia d'una educació racional per la llibertat de consciència
4. El plantejament integral del procés educatiu de les persones entre els 0 i els 18 anys millorant l'oferta i la qualitat de l'educació de 0 a 6 anys i atenent les necessitats en FP i Batxillerat.
5. La igualtat d'oportunitats per a totes les persones d'accedir a l'educació no formal i extraescolar, el reforçament del paper educatiu de les famílies i el reconeixement del paper educatiu de l'associacionisme. L'aprofitament dels

equipaments educatius més enllà de l'activitat escolar i la coordinació dels diversos agents educadors en cada àmbit local al voltant del projecte educatiu.

6. La millora de la participació democràtica d'alumnes, professorats, mares i pares i de la seva implicació en els centres escolars. El reconeixement universal dels drets de participació de l'alumnat sense supeditació a l'arbitri de la direcció dels centres i la gestió pública dels centres públics.
7. La retirada de la proposta de Bases presentada pel Govern de la Generalitat i l'inici d'un veritable procés de diàleg amb tots els actors de la comunitat educativa per a l'elaboració d'una Llei d'Educació que respongui als reptes reals i parteixi d'un ampli consens social.

Així mateix **donem suport a la vaga d'estudiants, treballadores i treballadors de l'educació per al proper 14 de febrer**, així com a les manifestacions per aquell mateix dia i altres iniciatives de mobilització social que sorgeixin de la comunitat educativa.

Per una escola pública, catalana, laica, de qualitat i democràtica!

Organitzacions signants

Consell Nacional de la Joventut de Catalunya

Associació d'Estudiants Progressistes (AEP)
Associació d'Estudiants de Formació Professional
Associació de Joves Estudiants de Catalunya (AJEC)
Estudiants en Acció

Acció Jove – Joves de CCOO de Catalunya
Avalot – Joves de la UGT de Catalunya